

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

postmottak@lmd.dep.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

06.03.2023

Oppdatering nasjonal jordvernstrategi – høringsinnspill Jordvernalliansen i Innlandet.

Jordvernalliansen i Innlandet er dannet av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø- og fagbevegelse i Innlandet, og arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk selvforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO Innlandet, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Kokkenes Mesterlaug, Bygdeungdomslaget og Bygdekvinnelaget.

Vi viser til invitasjon fra LMD til å komme med innspill til oppdatert nasjonal jordvernstrategi, med høringsfrist 6. mars.

Jordvernalliansen i Innlandet vil innledningsvis understreke behovet for å utarbeide en ny nasjonal jordvernstrategi i en tid der matforsyning blir et stadig viktigere tema, og hvor landets evne til egen matproduksjon er et viktig ledd i en styrket beredskap for egen befolkning. Dette fordrer at vi tar bedre vare på vårt viktigste produksjonsgrunnlag, som er matjorda. Det forventes derfor at den nye strategien vil kraftig innskjerpe adgangen til å omdisponere matjord til andre formål.

Vi forventer at den oppdaterte strategien setter et nytt nasjonalt jordvernmål om maksimal omdisponering av 2.000 dekar dyrka mark årlig. Dette målet bør ha en kort tidsfrist. Videre bør strategien sette mål om ytterligere skjering av dette målet i åra framover.

Ved innstramming av adgangen til omdisponering av dyrka mark, vil det bli et naturlig økt press på omdisponering av dyrkbar mark. Oppdatert strategi bør derfor sette et nasjonalt mål om maksimal årlig omdisponering av dyrkbar mark som er på samme nivå som for dyrka mark. På sikt bør en ha en ambisjon om å stanse all tap av dyrket og dyrkbar jord, altså en «nullvisjon».

Det juridiske vernet av matjord må styrkes. Det er i dag for enkelt å få unntak fra jordloven for omdisponering av dyrka og dyrkbar mark. Slike dispensasjoner må kun gis for nasjonalt viktige samfunnsinteresser, og det må da settes krav om høy utnyttning av arealene. Omdisponering til boliger,

WILPF Norge
Arbeidsforbundet for jordbruk og mat

NORGES
BYGDEUNGDOMSLAG

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbund

INNLANDET
BONDELAG

Naturvernforbundet

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

fritidsboliger, næringsbygg og parkeringsanlegg på dyrka og dyrkbar mark kan IKKE klassifiseres som nasjonalt viktige samfunnsinteresser.

I tilfeller hvor omdisponering ikke kan unngås, f.eks. ved nasjonalt viktige samferdselstiltak, må det settes strengere krav til handtering av matjorda. All matjord må tas vare på for å fortsatt nyttes til matproduksjon. Krav om matjordplaner og arealregnskap må skjerpes, slik at netto tap av jordbruksarealer blir null i slike prosjekter.

I felles brev fra Landbruks- og Matdepartementet og Kommunal- og Distriktsdepartementet 23. mars 2022 oppfordret regjeringen alle landets kommuner til å vedta egne jordvernstrategier. I brevet fra regjeringen ble kommunene oppfordret til også å gå gjennom sine allerede vedtatte planer for å finne tidligere omdisponerte arealer som står urørt og som det er mulig å **tilbakeføre** til LNF-område. I den oppdaterte jordvernstrategien må det tydeliggjøres overfor kommuner og Statsforvaltere at dette er et pålegg. Videre må det klargjøres at kommunene ikke har erstatningsplikt ved tilbakeføring til LNF-område for omdisponeringer gjort i overordnede kommuneplaner. Det synes i dag som at mange kommuner vegrer å tilbakeføre tidligere omdisponeringer av frykt for nettopp å komme i økonomisk erstatningsansvar.

Jordvernalliansen i Innlandet vil avslutningsvis påpeke at det er svært viktig at den nye jordvernstrategien får en brei forankring i Stortinget, slik at strategien kan stå seg ved skiftene regjeringskonstellasjoner i framtida. Vi minner om at jordvern er viktig i arbeidet med å nå FNs bærekraftsmål.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr

Innlandet Bondelag

Odd Erik Kokkin

LO i Innlandet

Stephan Viehmann

Naturvernforbundet i Innlandet

Lars Arne Mjørund

Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET